

prima instanță: L. Pruteanu
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

dosarul nr. 2ra-1001/16

ÎNCHEIERE

25 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală, Valentina Clevadi

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Mițul Alexandru și Ministerul Justiției, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mițul Alexandru împotriva Ministerului Justiției privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 septembrie 2015,

c o n s t a t ă

La 10 iunie 2015, Mițul Alexandru s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în luna decembrie 2009, cu respectarea prevederilor Codului muncii, a depus în instanța de judecată cerere de chemare în judecată.

Deși a depus cerere de examinare în lipsă, după trei ani, Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău a scos cererea de pe rol. În anul 2013 a depus repetat cerere de chemare în judecată.

Menționează reclamantul că, instanța de judecată nu s-a expus nici pînă în prezent asupra fondului pe un litigiu de muncă care durează din anul 2009.

Invocă că, în temeiul Legii nr. 87 din 21.04.2011, prejudiciul material și moral care i-a fost cauzat prin tergiversarea examinării cauzei, urmează să fie suportat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Astfel, consideră că, prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului său la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea sa împotriva ICS „Iron Stone” SRL, urmează a fi compensat cu suma de 500 000 lei. De asemenea, a suportat și un prejudiciu material, deoarece pe parcurs a 5 ani de zile, pârâtul ICS „Iron Stone” SRL a fost adus la faliment și din acest motiv consideră că statul, urmează să-i repare prejudiciul material, care este format din indemnizația pentru concediu medical - 16.000 lei, salariul ratat pentru o perioadă de 3 ani - 144 000 lei, dobânda de refinanțare – 288 000 lei și dobânda de întârziere - 32 000 lei, iar în total prejudiciu material în mărime de 480 000 lei.

Solicită reclamantul, constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și încasarea de la bugetul de stat în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 480000 lei și prejudiciului moral în mărime de 500 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 septembrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului reclamantului Mițul Alexandru la judecarea în termen rezonabil a cauzei și considerată drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat admiterea pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei. Pretenția privind încasarea prejudiciului material în sumă de 480 000 lei a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Ministerul Justiției a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2016 s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 septembrie 2015.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 martie 2016 a fost respinsă cererea lui Mițul Alexandru privind emiterea unei hotărâri suplimentare, referitoare la încasarea prejudiciului moral în sumă de 500 000 lei.

La 29 februarie 2016, cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 CPC, Mițul Alexandru a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea dispozițiilor judecătorești, cu încasarea prejudiciului moral în sumă de 500 000 lei.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu hotărârile contestate prin faptul că nu au fost apreciate corespunzător circumstanțele pricinii.

Menționează recurentul că, instanța de apel, respingând apelul Ministerului Justiției, nu s-a expus asupra cererii sale de apel conexată la referință, prin care a solicitat lichidarea neajunsurilor din hotărârea primei instanțe prin încasarea prejudiciului moral în mărime de 500 000 lei.

La 18 aprilie 2016, cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 CPC, cerere de recurs a declarat și Ministerul Justiției, solicitând admiterea recursului, casarea dispozițiilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În susținerea recursului s-a invocat ilegalitatea și netemeinicia hotărârilor contestate prin faptul că au fost emise cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Susține că, la emiterea actelor judecătorești, instanțele de judecată nu au dat o apreciere cuvenită raportului prezentat de Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, din conținutul căruia este evident că, durata de timp a examinării cauzei s-a datorat complexității cauzei și comportamentului participanților la proces.

Afirmă că, pe parcursul examinării cauzei asupra căreia se pretinde încălcarea termenului rezonabil de examinare, instanța de judecată a amânat ședințele numai din motive întemeiate, asigurând dreptul participanților la un proces echitabil.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursurile declarate de către Mițul Alexandru și Ministerul Justiției, urmează a fi declarate inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 430 CPC, sînt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces; martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Conform art.433 lit. c) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Conform art. 429 alin. (4) CPC, nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de atac, nici hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac, sau în privința căror apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374.

Instanța de recurs constată că, hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 10 septembrie 2015 a fost atacată cu apel doar de către Ministerul Justiției.

La caz, Mițul Alexandru a contestat hotărîrea primei instanțe și decizia instanței de apel cu recurs, însă nu a utilizat calea apelului, prin urmare nefiind în drept să declare recurs.

În acest context, argumentul recurentului Mițul Alexandru precum că, instanța de apel, respingînd apelul Ministerului Justiției, nu s-a expus asupra cererii sale de apel prin care a solicitat lichidarea neajunsurilor din hotărîrea primei instanțe, nu poate fi reținut ca întemeiat, deoarece din materialele dosarului nu s-a constatat depunerea unui apel de către Mițul Alexandru, ultimul depunînd doar referință asupra apelului Ministerului Justiției, denumirea căreia, ca fiind și o cerere de apel, nu corespunde normelor procedurale de declarare a apelului.

Prin urmare, Colegiul conchide că, Mițul Alexandru contrar prevederilor art. 429 alin. (4) CPC, a depus cerere de recurs fără a folosi calea de apel, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

Cît privește recursul declarat de către Ministerul Justiției, Colegiul notează că, în conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției, este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul reiterează și faptul că conform articolului 13 din Convenția Europeană recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Mițul Alexandru și Ministerul Justiției, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), c), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarat de către Mițul Alexandru și Ministerul Justiției, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi